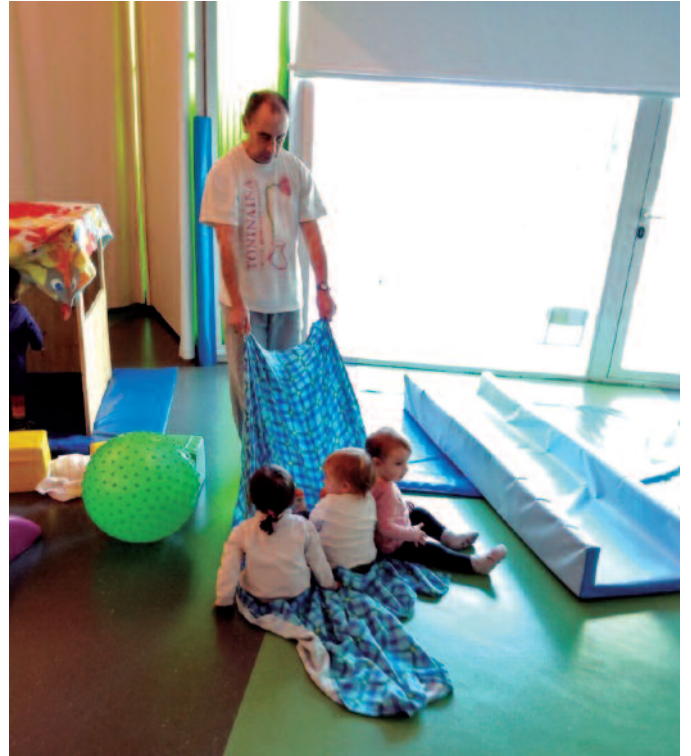

OPINIONS D'UN EDUCADOR

Emilio González,
Eduador de l'Escola Infantil TONINAINA

Vivim en una societat que canvia vertiginosament i en la qual han caigut models que semblaven intocables, sobretot els que fan referència al paper de les dones. Elles han romput motlles i s'han incorporat a tas-

ques que, tradicionalment, estaven reservades als homes (gairebé totes); i han estat les dones les que han marcat tendència en aquest sentit. Els homes també, a poc a poc, han començat a estar presents a les poques professions que tradicionalment eren considerades

femenines: auxiliar de vol, infermeria, i altres com perruqueria o cuiners que abans no gaudien del prestigi social que ara tenen.

L'educació infantil, però, segueix com un espai exclusiu de dones, i és precisament en educació on té més importància rompre amb rols i estereotips. Podríem trobar les raons en els sous baixos i en la poca valoració que encara té aquesta etapa, però autors, com ara Peeters (2007) *1, arriben a la conclusió, en una investigació, que apujar els sous no és una mesura suficient perquè els homes s'iniciïn en aquesta professió. Diferències biològiques entre homes i dones, especialment l'embaràs, duen les dones a assolir rols diferents als dels homes.

Potser el més específicament femení en aquest sentit sigui el de la cria dels fills amb una divisió de les tasques socials en masculines i femenines, i per justificar aquesta divisió s'adjudiquen a dones i homes característiques psicològiques diferents. No existeix cap estudi que determini que els homes no estan tan biològicament preparats com les dones per educar els infants. Per contra, les investigacions que s'han fet deixen clar que els homes són tan vàlids biològicament com les dones per a dur a terme les tasques educacionals d'un infant.

Per esbrinar les raons d'aquest fet, hem d'indagar dins els models culturals-educatius de la nostra societat. Per a mi, el problema és que sempre s'ha considerat que el que fa un home deu ser important, i ocupar-se d'infants tan petits està poc valorat, però jo crec que connecta amb tots els valors positius que les dones han fet, de manera devaluada, durant segles i que ens posa en contacte amb el més valuós de la vida: els afectes, la pertinència, la relació, la cura dels que són persones amb valors i capacitats des del moment del seu naixement. L'escola és un context d'aprenentatge de valors i entre aquests valors estan els models que ofereixen els professionals, homes i dones, com ajuda a la construcció del respecte i la valoració de la diversitat humana.

Perquè, si bé és cert que els homes i les dones som diferents, la nostra veu, la nostra pell, la nostra manera de jugar i de dirigir-nos als infants és diferent i que el fet d'oferir-los aquesta diversitat els enriqueix. És en la interacció entre el personal femení i el masculí on resideixen els efectes positius derivats de la presència dels homes a l'educació infantil. Si abans hem parlat de la importància de rompre amb rols i estereotips culturals, que, en gran part, són els que defineixen el paper dels homes i les dones, hem de valorar la importància de que els infants s'eduquin en escoles amb professionals d'ambdós sexes. Es contribuirà, amb aquest model educatiu, a la

ruptura d'estereotips laborals i a la construcció, per part dels infants i de les seves famílies de valors i actituds igualitàries on no tendrien cabuda les discriminacions de les persones per raons de gènere. Però la igualtat entre les nines i els nins requereix no només de la presència dels homes a les escoles sinó, també, que el personal adopti una pedagogia que els respecti i els valori individualment i creï propostes i entorns que eliminin les limitacions dels rols.

El que està clar és que tots, els homes i les dones, són necessaris no solament a les escoles sinó a tots els àmbits de la societat. Encara ens queden pendents, als homes, la ruptura de grans tabús i prejudicis presents en la cultura de la masculinitat que impliquen, sovint, una actitud negativa o de burla i rebuig cap als homes que tinguin comportaments culturalment femenins. Afortunadament, a poc a poc, els homes s'impliquen molt més en l'educació dels seus fills i els pares han descobert el privilegi que suposa poder tenir cura dels infants: que activitats com canviar el bolquers o donar un biberó són perfectament compatibles amb la masculinitat i que les manifestacions de tendresa o d'escolta cap als infants no impliquen pèrdua d'autoritat, que és la funció que per tradició s'atribuïa i associava als homes quan parlaven d'educació.

Un altre aspecte que pot causar inquietud, quan ets un home i has de treballar

en un món de dones, està en la convivència diària, però puc assegurar que aquí també les dones ens han guanyat la partida i aquí, els homes, ens podríem plantejar si una dona se sentiria igual de còmoda als llocs de treball dominats pels homes.

Pel que fa a les famílies, sempre m'he sentit ben acollit i entendria perfectament que, al començament, alguns tinguessin les seves reticències, però la experiència m'ha demostrat que després de les primeres comunicacions la relació és fluïda i de confiança. Som al segle XXI i hem avançat contra el sexisme, però encara queda molt per fer. Queda el més difícil, que és rompre amb els prejudicis que encara coarten la nostra llibertat com a éssers humans. Com, per exemple, que els pares d'un nin encara consideren que ser educador infantil no és una professió adequada per al seu fill pel fet de ser un home. Que la gent se sorprengui quan veu un home exercint d'educador o el fet que només hi hagi canviadors de bebès en els banys públics de les dones, mentre es priva el pare del seu dret a canviar el bolquer del seu fill.

Per acabar, tornem sempre al mateix punt, la poca informació que té la societat sobre el que es fa a l'etapa de l'Educació Infantil. La gent ha de tenir clar que, quan aquesta és de qualitat, esdevé una professió apassionant, creativa i plena d'emocions... I voldria finalitzar amb un poema que probablement coneixeu, però que sempre és un regal; i que ens parla del valor de l'educació:

“Educar és el mateix que posar un motor a una barca... Hem de saber mesurar, pensar, equilibrar... Un poc de mariner, un poc de poeta, un poc de pirata... I un quilogram i mig de paciència concentrada... Però és consolador somniar que aquell vaixell -aquell infant- mentre un faci feina anirà molt enfora per damunt l'aigua. Somniar que aquella barca portarà la nostra càrrega de paraules i pensaments fins a ports distants, fins a illes llunyanes... Somniar que, quan un dia estigui dormida la nostra pròpia barca, en nous vaixells seguirà la nostra bandera enarborada”. (F. Gainza). ■

1 Peeters. J (2007) Including Men in Early Childhood : Insights for the European Experience.